TYRINĖJIMAI KARAIMŲ G.13

Vida KLIAUGAITĖ

Trakuose, Karaimų g. 13 sklype, rekonstruojant buvusį karaimų bendruomenės namų pastatą, numatyti įrengti nuotėkų bei vandentiekio tinklai. Archeologiniais tyrimais šiame sklype siekta išaiškinti kultūrinio sluoksnio vertę bei jį ištirti prieš pradedant žemės judinimo darbus būsimų inžinerinių tinklų vietoje. 1997 m. Karaimų g. 13 sudegusio pastato su priestatu viduje bei išorinėje pamatų pusėje vykdyti archeologiniai tyrimai (vad. B. Lisauskaitė). Ištirta 31,35 m^2, archeologinių radinių nerasta. Nustatyta, kad pastatas pastatytas XIX a. II pusėje, galbūt ankstesnio statinio vietoje.

2005 m. archeologinių tyrinėjimų metu buvo ištirtas 39,7 m^2 dydžio plotas kieme, esamo pastato Š pusėje, būsimų inžinerinių tinklų vietoje, taip pat vizualiai iššvalgytas maždaug 0,8–1,2 m pločio ir 68 m ilgio (palei namo sienų perimetrą) plotas palei rekonstruojamo pastato pamatus. Kadangi archeologams atvykus pamatai jau buvo atkasti ir beveik baigti tvirtinti, beliko tik peržiūrėti dar likusias neišvežtas laisvas žemes. Jose, be daugybės XIX–XX a. priskirtinų buitinių atliekų bei įvairių šiukšlių, surinkta ir keletas XVII–XVIII a. datuojamų dirbinių (buitinės keramikos, plokštinių koklių, stiklinio butelio fragmentų).

Sklypo kieme archeologinių tyrinėjimų metu po asfalto danga ir supiltinio žvyro sluoksniu 20–30 cm gylyje išilgai pastato sienos aptiktas lauko riedulių grindinys, platėjantis gatvės link. Palei pat šaligatvį grindinys praardytas tiesiant komunikacijas. Po grindiniu atidengta juoda žemė – nuo 0,2 m iki 2 m storio kultūrinis sluoksnis. Jame gausu gyvulių kaulų, buitinės keramikos, keraminių plytų duženų, geležinių, stiklo ir kitokių dirbinių. Sluoksnyje aptiktos 2 XVII a. monetos – 1626 m. Zigmanto III Vazos pusantrokas ir 166? m. Jono Kazimiero šilingas. Dauguma stiklo ir geležies dirbinių datuojami XIX–XX a. Plokštiniai kokliai – XVII a. Dalį buitinės keramikos taip pat galima datuoti XVII a., o kai kurias šukes – XVI–XVII ar net XVI a. Tokia plati radinių chronologija rodo, kad sluoksnis yra permaišytas. Pagal radinių pasiskirstymą (XIX–XX a. datuojami dirbiniai rasti maždaug iki 50 cm gylyje) galima manyti, kad sluoksnis permaišytas tik paviršiuje, o giliau išlikęs sveikas ir datuojamas XVII–XVIII a. Tyrimų ir žvalgymų metu iš viso surasti ir inventorinti 813 vienetai buitinės žiestos keramikos fragmentų, 53 metalo ir stiklo dirbiniai, 8 vienetai puodyninių ir 156 vienetai plokštinių koklių fragmentų bei čerpės fragmentas.

INVESTIGATION AT THE KARAIMŲ STR.13

In 2005 during the archaeological investigation carried out at the Karaimų Str. 13 in Trakai an area of 39.7 m^2 was excavated. A 0.2 m to 2 m thick cultural layer containing finds dating to the 16th – 20th century was discovered. The finds included wheel-made household pottery, glass and metal items and fragments of flat and vessel-shaped stovetiles. The finds implied that the cultural layer at the plot investigated formed in the 17th – 18th century, yet it was considerably disturbed during construction works performed in the second half of the 19th century and later.